

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2003. gada 29.decembra
rīkojumu Nr. 649

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0224

Profesija

Hipologs

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Hipologs strādā dažādās ar zirgu audzēšanu, turēšanu un izmantošanu saistītās saimniecībās, sporta un tūrisma organizācijās. Hipologs veic selekcijas darbu, pārraudzību un vērtē zirgus. Trenē un konsultē zirgu audzēšanas, ēdināšanas, turēšanas, trenēšanas un izmantošanas jautājumos, vada zirgu sagatavošanas procesu darbaspēju pārbaudēm, nosaka zirgu tirgus vērtību. Veic sacensību tiesneša pienākumus valsts mēroga jātnieku sporta sacensībās. Atbildīgs par cilvēku drošību un zirgu labturību viņam pakļautajā struktūrā.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Zirgu audzēšana	1.1. Pārzināt zirgu šķirnes un analizēt zirgu ganāmpulka attīstības rādītājus audzējamai šķirnei 1.2. Pārzināt zirgu pazīmes, prast izvēlēties selekcijas pazīmes un tās mērīt 1.3. Prast pielietot izlases un atlases metodes 1.4. Orientēties ciltsvērtēšanas metodēs, prast izstrādāt zirgu populācijas audzēšanas programmu un spēt to realizēt 1.5. Prast noteikt zirga vecumu 1.6. Organizēt zirgu atražošanas procesu
2. Ciltsdarba organizēšana (pārraudzība) un zirgu vērtēšana	2.1. Veikt zirgu identifikāciju 2.2. Izrakstīt ciltsdokumentus 2.3. Vērtēt zirgu pēc izcelsmes, izmēriem, eksterjera, darba spējām, pēcnācēju kvalitātes 2.4. Organizēt un veikt zirgu darbaspēju pārbaudes
3. Zirgu ēdināšanas organizēšana	3.1. Izvēlēties un novērtēt barības līdzekļus atbilstoši zirgu fizioloģiskajām īpatnībām 3.2. Noteikt zirga ēdināšanas diennakts režīmu un barības līdzekļu sadalījumu pa ēdienreizēm 3.3. Noteikt ēdināšanas režīmu sacensību laikā 3.4. Sastādīt barības devas dažāda dzimuma un vecuma zirgu grupām 3.5. Ievērot dzirdināšanas īpatnības zirgu ekspluatācijā 3.6. Aprēķināt barības bāzi
4. Zirgu labturības normu ievērošana	4.1. Iekārtot zirgu mītņu, pastaigu un ganību aplokus, kā arī treniņu laukumus atbilstoši labturības un zoohigiēniskajām prasībām 4.2. Prast izvēlēties un piemērot zirglietas konkrētam zirgam 4.3. Organizēt zirga trenēšanas, ēdināšanas un pastaigu dienas režīmu 4.4. Iekārtošana transportlīdzekļus un sagatavot zirgu s transportēšanai 4.5. Sniegt pirmo neatliekamo veterinārmedicīnisko palīdzību 4.6. Atklāt un novērst trūkumus zirgu turēšanā
5. Darba drošības ievērošana un negadījumu novēršana	5.1. Kontrolēt darba drošības tehnikas noteikumu un ugunsdrošības noteikumu ievērošanu pakļautajā struktūrā
6. Jaunzirgu sagatavošana	6.1. Vadīt jaunzirga pieradināšanas procesu pie zirglietām 6.2. Vadīt darba procesu ar jaunzirgu pavadās 6.3. Nodrošināt optimālu jaunzirga fizisko slodzi 6.4. Vadīt jaunzirgu sagatavošanas procesu darba spēju pārbaudēm 6.5. Vadīt jaunzirga iejāšanas un iebraukšanas procesu
7. Jātnieku un zirgu treniņu procesa plānošana	7.1. Fiziski un psihiski sagatavot jātnieku darbam ar zirgu 7.2. Plānot gada treniņa procesu 7.2.1. Plānot zirgu sagatavošanas periodu 7.2.2. Plānot zirgu sacensību periodu 7.2.3. Plānot zirgu atslodzes periodu
8. Dažādu jātnieku sporta disciplīnu pamatelementu apmācība zirgam	8.1. Noteikt sagatavotā jaunzirga turpmāko trenēšanas virzienu 8.2. Vadīt zirga apmācību izmantošanai aizjūgā

	8.3. Vadīt iejādes disciplīnas pamatelementu apmācību zirgam 8.4. Vadīt zirga sagatavošanu šķēršļu pārvarēšanas disciplīnai 8.5. Vadīt zirga sagatavošanu voltizēšanas disciplīnai 8.6. Vadīt zirga sagatavošanu jāšanai apvidū 8.7. Noteikt zirga piemērotības līmeni izmantošanai tūrismā, medībās, policijas vajadzībām
9. Jātnieku sporta sacensību plānošana un organizēšana. FEI noteikumu ievērošana.	9.1. Izstrādāt sacensību plānus pēc Latvijas jātnieku federācijas prasībām 9.2. Plānot sacensības atbilstoši FEI un Olimpiskās kustības prasībām 9.3. Prast pielietot sacensību tiesāšanu noteikumus, FEI Vispārējo reglamentu, Veterināro reglamentu un klasisko jātnieku sporta sacensību noteikumus 9.4. Prast iekārtot sacensību vietu
10. Saimniecības plānošana un organizēšana	10.1. Noteikt izmantojamās zemes platības jātnieku sporta bāzēm un audzēšanas saimniecībām 10.2. Plānot dažādiem saimnieciskās izmantošanas virzieniem nepieciešamās ēkas 10.3. Plānot zirgu ganāmpulku 10.4. Plānot darbaspēku 10.5. Plānot treniņu procesa un sacensību arēnas materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanu 10.6. Plānot saimniecisko darbu tehnisko nodrošinājuma 10.7. Kontrolēt saimniecības finansu apriti
11. Konsultāciju sniegšana	11.1. Sniegt konsultācijas zirgu turēšanas, ēdināšanas, audzēšanas un izmantošanas jautājumos

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

Bioloģiskie faktori – darbs ar dzīvniekiem, organizatoriskie faktori – darbs tiek veikts individuāli vai darba grupas sastāvā. Darba grupās var vadīt citus 3. un 4. profesionālās kvalifikācijas līmeņa zirgkopības nozares speciālistus.

Īpašas vajadzības uzdevumu veikšanai

Nav.

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> Zirgu labturības normu ievērošana Zirgu ēdināšanas organizēšana Zirgu audzēšana Jaunzirgu sagatavošana Zirgu vērtēšana Zirgu sagatavošana klasiskajiem jātnieku sporta veidiem Jātnieku un zirgu treniņu procesa plānošana Jātnieku sporta sacensību plānošana, organizēšana un tiesāšana 	<ul style="list-style-type: none"> Lopbarības ražošana, vērtēšana Veterināro prasību ievērošana (epizotoloģiskā situācija) Ciltsdarba organizēšana Saimniecības plānošana 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikatīvā prasme Strādāt komandā Veikt darbu patstāvīgi Plānot izpildāmos darbus un noteikt to prioritāti Pārliecināt citus un argumentēt savu viedokli Ievērot profesionālās ētikas principus Ievērot darba higiēnas un darba drošības prasības

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Zooloģija un mikrobioloģija			
Zirga anatomija un fizioloģija			
Zirgu selekcija			
Zirgu etoloģija un bioētika			
Biomehānika			
Dzīvnieku un vides higiēna			
Lopbarības ražošana, vērtēšana			
Zirgu ēdināšana			
Veterinārijas pamati			
Ortopēdija un kalšana			
Jātnieku sports un menedžments			
Jātnieku sporta sacensību tiesāšana			
Ekonomika un uzņēmējdarbība			
Tiesību zinības			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs

- Guntis Rozītis – Dzīvnieku zinātņu katedra, asociētais profesors;
- Oļegs Burkovskis – Agrofirma “Tērvete” zirgkopības nodaļas vadītājs;
- Maija Kleinberga – SIA “Zirgaudzētava Kocēni” līdzīpašniece;
- Antra Grundmane – Latvijas Lauksaimniecības Konsultāciju centra zirgkopības speciāliste;
- Daina Kairiņa – Dzīvnieku zinātņu katedra, docente;
- Leonards Siņavskis – Latvijas Jātnieku federācijas Starptautiskās kategorijas tiesnesis.

Profesijas standarta eksperti

- L.Straujuma, LR Zemkopības ministrija, Valsts sekretāre.